

ՏԱՍՆ ԵՒ ՎԵՅԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Տարեկան գինը 10 ռուբլ, կէս տարւանը 6 ռուբլ:
Առանձին համարները 7 կոպէկով:

Թիֆլիսում գրութեմ են միմիայն խմբագրատան մէջ:

Մեր հասցեն. Тифлисъ. Редакція «Мшакъ».
Կամ Tiflis. Rédaction «Mschak».

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(Բացի կիրակի և տոն օրերէն):

Յայտարարութիւնը ընդունւում է ամեն լեզուով:

Յայտարարութիւնների համար վճարում են
իւրաքանչիւր բառին 2 կոպէկ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Երեւանի քաղաքի քաղաքապետի անունով շնորհակալութիւններ արտայայտելու համար ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Կապույտաբերդի անունով շնորհակալութիւններ արտայայտելու համար, որը հէնց այժմ էլ շատ անգամ չէ տալիս արդիւնաբերողներին, քանի որ ծախսերը չեն ուղղակի կախում է հունձից, իսկ երբ հունձը մի փոքր աչող է լինում, և դրա հետ միասին մեծ առաջարկութիւն, այն ժամանակ պահանջի ընդլայնում պատճառով գները ընկնում են: Այդ կրկնակի առաջն առնելու համար հարկաւոր է նախ հոգալ ծախսերի պատրաստութիւնը աւելի լաւացնելու, և երկրորդ արտաճանկելով թէ զէպի կայսրութեան միւս նախնիները, և թէ զէպի նոյն իսկ արտաճանկելով իրա համար հարկաւոր է ծանօթացնել օտար գործարանատէրերին Կովկասի ծախսերի հետ, և հնչեցնել գնողներին և վաճառողներին յարաբերութիւնները: Այդ նպատակին հասնելու համար յիշեալ զեկուցման հեղինակը առաջարկեց հիմնել երկրի մէջ ծախսերի պահանջներ, նմանութեամբ Թիւրքիայում գոյութիւն ունեցող, այսպէս կոչված՝ ծախսերի մաքսատնիկի: Այդ պահանջներով, որոնք, ի հարկէ, պէտք է կառուցվեն յարմար տեղերում և պէտք է ունենան ամեն յարմարութիւններ, կը տեղաւորեցնեն արդիւնաբերողները իրանց ծախսերը, և այդպիսով գնողներին էլ հնչեցնեմք կարող կը լինեն ձեռք բերել ծախսեր, չենթարկվելով այն գոտարարութիւններին, որոնք այժմ գոյութիւն ունեն, քանի որ չը կան որչա՛ռ շուկաներ, և մինչև անգամ որոշ գները Այդպիսի պահանջներում տեղի կունենայ և անցիկային աստիճանաւորներին օրինական հրահրութիւնը: Զեկուցանողը առաջարկեց ծախսատի արդիւնաբերութիւնը անցնելու համար հիմնել և օրինակելի պլանտացիաներ:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՐԴԻՒՆԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երեւանի քաղաքի քաղաքապետի անունով շնորհակալութիւններ արտայայտելու համար ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Կապույտաբերդի անունով շնորհակալութիւններ արտայայտելու համար, որը հէնց այժմ էլ շատ անգամ չէ տալիս արդիւնաբերողներին, քանի որ ծախսերը չեն ուղղակի կախում է հունձից, իսկ երբ հունձը մի փոքր աչող է լինում, և դրա հետ միասին մեծ առաջարկութիւն, այն ժամանակ պահանջի ընդլայնում պատճառով գները ընկնում են: Այդ կրկնակի առաջն առնելու համար հարկաւոր է նախ հոգալ ծախսերի պատրաստութիւնը աւելի լաւացնելու, և երկրորդ արտաճանկելով թէ զէպի կայսրութեան միւս նախնիները, և թէ զէպի նոյն իսկ արտաճանկելով իրա համար հարկաւոր է ծանօթացնել օտար գործարանատէրերին Կովկասի ծախսերի հետ, և հնչեցնել գնողներին և վաճառողներին յարաբերութիւնները: Այդ նպատակին հասնելու համար յիշեալ զեկուցման հեղինակը առաջարկեց հիմնել երկրի մէջ ծախսերի պահանջներ, նմանութեամբ Թիւրքիայում գոյութիւն ունեցող, այսպէս կոչված՝ ծախսերի մաքսատնիկի: Այդ պահանջներով, որոնք, ի հարկէ, պէտք է կառուցվեն յարմար տեղերում և պէտք է ունենան ամեն յարմարութիւններ, կը տեղաւորեցնեն արդիւնաբերողները իրանց ծախսերը, և այդպիսով գնողներին էլ հնչեցնեմք կարող կը լինեն ձեռք բերել ծախսեր, չենթարկվելով այն գոտարարութիւններին, որոնք այժմ գոյութիւն ունեն, քանի որ չը կան որչա՛ռ շուկաներ, և մինչև անգամ որոշ գները Այդպիսի պահանջներում տեղի կունենայ և անցիկային աստիճանաւորներին օրինական հրահրութիւնը: Զեկուցանողը առաջարկեց ծախսատի արդիւնաբերութիւնը անցնելու համար հիմնել և օրինակելի պլանտացիաներ:

ՆԱՄԱԿ ԿԱՐՍԻՑ

Ապրիլի 5-ին

Ով որ կարգացել է 1887 թվի «Մշակի» 39-րդ համարը, անշուշտ մտաբերելով կը լինի թէ «Տառ-Բողալ» անուանեալ կատաղի մտալը զարման սկզբում զայրանալով, ինչ սարսափելի աւեր-մունքներ գործեց Կարսի մէջ, սրբան ընտանիք-ներ անբաղդացեց, քանի տներ ու խանութներ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԳՐԵՐԻ ԱՌԻԹՈՎ

Գրուածքները—լինեն նրանք ինքնուրոյն թէ թարգմանական—կուրծն ունեն տարածել այս կամ այն վերջնական մտքերը: Սակայն այդ վերջնական մտքերի տարածման հետ նրանք հասնում են զուգընթաց և ուրիշ նպատակներ, առաջինը, մենք ծանօթանում ենք մտքերի այն բազմազան, յաճախ խիստ նորը, ձևերն ձևերի հետ, որոնց մէջ ձուլւում են այդ վերջնական մտքերը և երկրորդը, որովհետեւ մտքերի այդ զանազան դարձաւորները արտայայտւում են բառերի միջով—մենք սովորում ենք և լեզու, այսինքն, մտքերի արտաքին, եթէ կարելի է այսպէս ասել, ֆիզիկական կողմերը:

Պոկել բառերը իրանց մէջ ամփոփող հասկացողութիւնից, ի հարկէ, անկարելի է: Ժամանակների ընթացքում, պատահում է, որ այս կամ այն հասկացողութիւնը յաճախ ընդունում է աւելի մեծ և անձուկ ծաւալ կամ թէ կորցնում է իր նախկին նշանակութիւնը և ստանում է—համեմատ կենսի փոփոխութեամբ բովանդակութեամբ—ուրիշ, նորը, և այդ դէպքերում բառերը, իրեն անմա՛ռ ձևեր, փոփոխում են իրանց բովանդա-

կութիւնը, սակայն, մի յայտնի (ДАННЫЙ) պատմական մոմէնտում,—նրանք ունեն իրանց յայտնի, որոշ նշանակութիւնը: Բառերը մասնաւոր զուլում են, ստանում են մի որոշ նշանակութիւն ճիշդ գիտութիւնների մէջ, որոնք առհասարակ դործ ունեն դրական, աներկմիտ երեւոյթների հետ Այդպէս է, օրինակ, մաթէմատիկայի մէջ իր բոլոր բաժանմունքներով, ֆիզիկայի, քիմիայի, գէօօգիայի և այլն մէջ. առհասարակ ամեն մի գիտական գրուածքի մէջ բառերը ունեն իրանց մի անգամ զուլած, որոշ նշանակութիւնները:

Բայց այդպիսի, գրեթէ, բաժնիդրական ճշգրտութիւն մտքերի և նրանց արտայայտող բառերի մէջ կարելի է նկատել ոչ միայն ճիշդ գիտութիւնների մէջ, այլ և ամեն մի լուրջ հրապարակախօսական գրուածքում: Ամեն մի իր խօսքը գնահատող մարդ աշխատում է, ճշմունք է, որպէս զի իր մտքերի և իր արտայայտած բառերի մէջ լինի կարելիին չափ սերտ համապատասխանութիւն: Ասում են, Բիսմարկի ընկալած գրեթէ խօսած ժամանակ բառերը դուրս է բերում բերանից, կրծքից իր շրթունքները և լեզուն. այնքան նա յարգում է և նշանակութիւն է տալիս իր խօսքերին:

Բայց բացի նրանից, որ յայտնի մարդիկ այդքան լուրջ ուղադրութիւն են դարձնում բառերի վրա,—նրանք մի օտարութիւն խնամքով են վերաբերում և զէպի իրանց մտքերի ձևերը և, առհասարակ, արտայայտման եղանակը: Դա աւելի

հիմնովին կործանեց: Ամբողջ չորս օր ամբողջ ժողովրդին սուղի ու արտասուքի մէջ տանջելուց յետոյ, հազիւ դադարեց այդ կատաղի հեղեղը: Կորուստը հարկւր հազարների հասաւ: Հեղեղի այդ սարսափելի ժամանակ մեր հասարակութիւնը մեծ մեծ գումարներ էր խոստանում, զանազան ծրարիրներ էին կազմում հեղեղին առաջն առնելու համար կարգին ջրանցք չինելու: Անցաւ հեղեղի բարկութիւնը, ցամաքեցան արտասուքները,—և մի և նոյն ժամանակ ոչնչացան ամեն տեսակ օգտակար ծրարիրները: Անցաւ 1887 թվի, եկաւ 1888-ի դարունը: Մարտի 15-ին «Տառ-Բողալը» սկսեց կամաց կամաց յորդանալ, և 18-ին մի քանի խանութների արդէն լողում էին ջրի մէջ: Հասարակութիւնը իր թմբուկներից նոր սթափվեց և ամենքը սկսեցին խանութներից ապրանքները աները փախցնել: Մարտի 20-ին ջուրը այնքան բարձրացաւ, որ քաղաքի միջից ճեղքելով միացաւ Կարս գետի հետ, բայց բարեբաղդաբար շատ փոքր քանակութեամբ: Անցեալ տարի բնութիւնը նոյնպէս օգնում էր «Տառ-Բողալի» յորդանալուն. շարունակ փչում էր հարաւային տաք քամին, և տեղում էին յորդ անձրևներ: Բայց այս տարի, ցերեկ ձիւները հալելով ջուրը բարձրանում և մինչդեռ պատրաստւում էր ողորդել քաղաքը, դիշեր ժամանակ վրա էր հասնում ցուրտը և ստեղծեցնելով խանգարում էր հեղեղի մեծանալուն: Այս տարի ձիւնը տասնապատիկ առատ էր անցեալ տարիներից, ուստի եթէ անցեալ տարվայ նման ցերեկը տաք լինէր, իսկ դիշերը անձրև դար, այս տարի էլ աղետալի աւերածները պիտի պատահէին: Այնու ամենայնիւ մարտի 10-ից մինչև 25-ը ամբողջ քաղաքը դիշեր ցերեկ սարսափի մէջ պահելուց յետոյ, հեղեղը դարձեալ մի 4-000 ռուբլու վնաս տուեց: Ի հարկէ այս տարի ևս ջրի կատարած ժամանակ դարձեալ մտածմունքների եղան (լոկ խօսքով), ծրարիրներ կազմվեցան, բնակիչների երևակայութեան մէջ բարձր բարձր պատուարներ շարվեցան ջրի առաջ: Բայց երբ ջուրը դադարեց,—դադարեցան և ամեն տեսակ ծրարիրները: Բայց թող լաւ մտածեն և համոզվեն, որ եթէ այդ կատաղի ջրի ճանապարհը չը չինվի, մի օր մի աղետալի և սոսկալի տեսարան է բացվելու Կարսի մէջ:

ՆԵՐՔԻՆ ԱՌԻԹՐ

Ի նպատակ Զէյթունի հրկիզանքների կազմված Թիֆլիսի մասնաժողովի գանձապահ պ. Կարապետ Մուրադեանի ուղարկել է մեզ հանգանակած գումարների 7-որդ ցուցակը, որից երևում է թէ դարձեալ հաւաքվել է յօդուտ զէյթունցիների այլ և այլ աղբիւրներից 2052 ռ. 42 կոպ:

Կարսից մեզ գրում են. «Տեղիս վարչութիւնը մեր քաղաքը բարեկարգելու համար նոր փողոցներ է բաց անում, և ամեն ջանք է գործ դնում, չը խնայելով ոչինչ միջոցներ քաղաքիս առողջապահական պայմանների մասին հոգալու համար: Բայց մեր ժողովուրդը դեռ այնքան զարգացած չը լինելով, հասկացողութիւն չունի անմաքրութիւնից առաջացող վնասների մասին, համոզված լինելով որ ամեն տեսակ հիւանդութիւն միայն Աստուած է տալիս մարդկանց»:

Պարսկաստանից ստացած մի մասնաւոր նամակից տեղեկանում ենք որ այս օրերս 8 հոգի դարաբաղի հայ վաճառականներ Պարսկաստանից զէպի Ղարաբաղ վերադառնալով, Ղափանդու-Չօլում նրանց վրա յարձակվում են 12 հոգի չալապանցի քիւրդ առաջակներ, ճանապարհորդներին կողոպտելու գիտաւորութեամբ: Հայերը անմիջապէս հրացաններ են արձակում քիւրդերի վրա, կռիւն սկսվում է և աւաղանքներից 5 հոգի սպանվում են, իսկ հայերից 2 հոգի թեթև կերպով վիրաւորվում են:

ԿԱՐՍԻՑ մեզ գրում են: «Տեղական իշխանութիւնը արգելեց ինքնուս մանկաբարձ կանանց (տատմէրներին) ծննդկան կանանց օգնութիւն հասնելու: Այդ իրաւունքը այսուհետեւ պէտք է ունենան միմիայն օրինաւոր վկայական ունեցող, կանոնաւոր ուսում աւարտած մանկաբարձ կանայք: Տեղական ժողովրդական ինքնուս տատմէրներից միայն նրանք իրաւունք կունենան մանկաբարձութիւնների պաշտօնը կատարել, որոնց հատուկեան մասին հասարակութիւնը գրաւոր կերպով կը վկայէ»:

ԿԱՐՍԻՑ մեզ գրում են: «Այս օրերս մեր քաղաքում ապրող մի կին այնքան է ծեծում իր

մի նոր ճշարտութիւն են ուղում ներկայացնելու: Գիտնականներ և լրջագիր հրապարակախօսների զուգութիւնը, մասնաւոր փափակ խնդիրներում, հասնում է շատ անգամ բառերի գործադրութեան ժամանակ մինչև երկնային: Հասկանալի է, որ հէնց մի թեթև աղատութիւն մեր կողմից մեր թարգմանութեան ժամանակ այդպիսի գրուածքների վերաբերմամբ—անբացատրելի բռնաբարութիւն է: Այս է պատճառը, որ մարդիկ ամբողջ լեզուներ են ուսումնասիրում վայելելու համար իսկականի վրա այս կամ այն կլասիկական, կապիտալ գրուածքներ ներգործութիւնները, որի ընդհանուր բովանդակութեան հետ նրանք վաղուց ծանօթ են: Իմ լիտւացի ընկերներից մի-նը ինձ համար կարգաց լեհերէնից մի կտոր, ուր գերմանացի մի յայտնի տնտեսագէտ ուսումնասիրել է ուսաց լեզուն, ուղադրութիւն դարձրէ, այդ—ինչպէս շարունակում են գրեթէ մինչև այսօր կարծել եւրօպացիները—բարբառաւ լեզուն, կարգաւու համար յատկապէս մի յայտնի ուսուցիչական հրապարակախօսի գրուածքները իսկականի վրա...»

Մեր այս տեսակետից, ինձ թվում է, ի միջի այլոց, որ կարելի է հեշտ պատասխանել այն խիստ խողցիցուցիչ, փափուկ խնդրին—թէ ինչպէս վերաբերվել զէպի օտարազգի բառերի գործածութիւնը մեր լեզուի մէջ: Եթէ ձեզ համար թանկ է կամ թէ դուք գնահատում էք ձեր մտքերի ճշգրտութիւնը, անտարակոյս է, որ ձեզ համար օտարազգի բառերի գործածութեան խնդիր չը կայ, և

խորթ որդուն, որ սա ստացած հարուստներին քանի մի ժամից յետոյ մեռնում է։

«Մշակի» խմբագրատանը յօդուտ Զէյթունի հրկիզեալները եղած 519 թուրքի 45 կօպ, դուստրը անցեալ շաբաթ օր յանձնեցինք թիմիս սրբազան առաջնորդին։

Այն օրից, երբ մեղանում սկսվեցաւ հանգանակութիւն յօդուտ Զէյթունի հրկիզեալներին, «Մշակի» խմբագրութիւնը յօդուտ գէյթունցիներին հաւաքեց և ըստ պատկանելոյն հասցրեց ընդամենը՝ 3919 թուրքի 11 կօպէկ։

«Արաքս» հանդիսի հրատարակիչ պ. Ս. Գրիգորի միջոցով Պետերբուրգից խնդրում է մեզ տպագրել հետևեալը։ «Մշակին» միանգամայն անկախ պատճառներով՝ «Արաքսի» երկրորդ գրքը կարող չենք հրատարակել ապրիլին։ Նա լոյս կը տեսնի մօտաւորապէս մայիսի 25-ին և իսկոյն կուղարկվի բաժանորդներին։ Սրա պատճառն այն է, որ «Արաքսի» առաջին գրքի՝ հրատարակելուց յետոյ տպարանի բոլոր տառերը մինչև վերջին օրերս բռնված էին այլ հրատարակութիւններով։ Սակայն տառերը այժմ մասամբ ազատ լինելով, արդէն մի քանի օր է, որ շարվում է մեր հանդէսի երկրորդ գրքը, որը վերոյիշեալ ժամանակին լոյս ընծայելու համար ամեն միջոց գործ կը դնենք։»

Ապրիլի 9-ին, շաբաթ օր, տեղի ունեցաւ հանգուցեալ կովկասագէտ և լեզուագէտ Ազօֆ Բէր-ժէի արձանի բացումը, որը դրված է կովկասեան մուգէի փղերիկ պարտէզի մէջ։

Թիֆլիսի կրօնօթի դահլիճում ապրիլի 9-ին պաշարապետ կարգաց մի հրապարակական դաստիարակութիւն ց ա մ ա թ ի կ ա զ մ ու թ ե ա ն մասին Ներկայ եղող հասարակութիւնը փոքրաթիւ էր։

Թիֆլիսի ժողովարանում անցեալ օրերին, ձեռնածու Մալէյկու ներկայացման ժամանակ մի քաղաքական պատկերի գործընթացն, մի վերին աստիճանի գեղեցիկ հաջնված երկտասար, մի ժամանակակից ֆրանս, որը նորերս է եկել Թիֆլիս, և որի նմանները մեծ քաղաքներում վաղուց վարժվում են ամեն տեսակ քաղաքական վարժարաններին մէջ, հանց տեղացի վաճառական Բորիսովի «գրպանից նրա պորտմոնէն», որի մէջ կար բաւական խոշոր դուստր Բարեբաղդաբար այդ գործընթացը շուտով նկատեցին, բռնեցին ֆրանս-գործին, և շուտով ոտնակաշուծեան յանձնեցին։ Չարմանալի է թէ ինչպէս է կարողացել այդ անձանքի անձը մտնել կուրս։

Այս օրերս Թիֆլիսում լոյս է տեսել մի փոքր

րիկ գրքոյկ «Ս. Գրիգոր լուսաւորիչ» վերնագրով, որի վրա տպած է թէ դա «Ժողովրդական դրա-դարանի» (?) № 7 հրատարակութիւնն է, և որի հրատարակիչն է պ. Բաղդատ Միրիմանեան Գրի-քոյկի բովանդակութիւնը վերաբերում է Գրիգոր լուսաւորչի ձեռքով Հայաստանում քրիստոնէութեան տարածելուն, և այդ եղելութիւնը հաղորդվում է ժողովրդին մի անաշուղտ ոտանաւորով և Գրիգորի վարդապետ Մովսիսեանի «Նիկեոն» պատմական պատմութիւնից» արտատպած մի փոքրիկ հատուածով։ Դաստիարակչի ժողովրդին իր փառաւոր անցեալի հետ, ինչպէս հրատարակիչն է ասում, շատ լաւ բան է, բայց տարաբաղդաբար ոչ գրքի բովանդակութիւնը և ոչ էլ նրան կցած պատկերը, որը իբրեւ թէ ներկայացնում է Տրդատի, Նախարարների և ժողովրդի միջոցով լինելը, չեն հասցնի այդ նպատակին, և ոչ թէ միայն չեն հասցնի, այլ այդպիսի նկարները ամեն մի հային ծիծաղեցնել կարող են, փոխանակ ողոր-ցնելու, որովհետև թէ այդ գրքին կցած պատկերի վրա, և թէ նրանց հանած լուսանկարի վրա, որը պ. հրատարակիչը շտապել է դնել Թիֆլիսի շատ կարեւոր է տեսնել, ոչ Գրիգոր լուսաւորչի և ոչ էլ նախարարներ, այլ այլանդակ ծաղրանկարներ միայն, որոնց նմանը քաղաքանդ եղած պարսկական մզկիթների պատերի վրա միայն կարելի է տեսնել։ Եւ դեռ հրատարակիչը իրան թող է տալիս առաջարկելու հայերին այդ այլանդակութիւնը, հաւատացած լինելով, որ ամեն մի հայ այդ պատկերը ձեռք կը բերի։

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԳԻՊՈՒՄՍՈՒՍԻՒՆ ԱՆՍԱՀՄԱՆ ԻՐԱՌՈՒՆԴՆԵՐԸ

Ժամանակակից քաղաքականութեան մէջ պատահական և փոփոխական սկզբունքների վրա հիմնված դիպլոմատիան մի այնպիսի ոյժ է իրաւունք է ստացել, որ իր առաջ համարեալ ոչինչ արգելք չէ տեսնում՝ ազգերի բաղդը այսպէս կամ այնպէս վճռելու համար։ Այդ դիպլոմատիական գործերի ղեկավարները ներկայումս անսահման իրաւունքներ ունենւն Նայեցէք Եւրոպայի քաղաքական գործերի վրա, և դուք կը համոզվեք, որ ոչ չէ յայտնի, օրինակ, որ իշխան Բիւմարի շատ գործերը և մտադրութիւնները անհամարելի են ոչ թէ միայն Գերմանիայից դուրս, այլ և Գերմանիայում—բայց այնու ամենայնիւ Բիւմարի նախագծերը իրաւորվում են, թէև այդ նախագծերը հաւանութիւն չեն գտնում համարեալ ոչ մի շրջանում։ Նոյն պատահում է ամեն տեղ. աւստրո-ունգարական ամբողջ քաղաքականութիւնը կախված է մի քանի անձնանքներից։ Իտալիայի խորքերում, որովհետև այդպէս են կամենում իտալական այժմեան կառավարիչ-դիպլոմատները։

Րը—ամբողջ պատկերներ են, իմ կարծիքով, այդ հանգամանքը համարձակութիւն է տալիս նրանց թարգմանիչներին համեմատական աւելի մեծ ազատութիւն ունենալ իրանց թարգմանութեան մէջ դէպի մի որ և է լեզու, քան մասնագիտական, դիտական նշանակութիւն ունեցող գրութեանը։ Վերաբերմամբ Բէլեոքրոնիական գրութեանը պահանջում են պատկերներ և իր ճիշդ լուսանկարութիւնը, իսկ գիտական գրութեանը նոյնպէս և մտքերի ճշգրտութեան ու ձևերի ճշգրտութեանը իմ խօսքը ճիշդ գիտական գրութեանը թարգմանութեան և բարձր գեղարուեստական երկասիրութիւնների մասին է։

Այն բէլեոքրոնիական գրութեանը մէջ, որտեղ բարձր գեղարուեստականութիւնը կասկածաւոր է և գրութեանը այդ կողմը զոհված է տէնդէնցիային, թարգմանիչ ազատութիւնը մի քիչ լայնանում է։ Առհասարակ, խորին ճշգրտութիւն իսկականի հետ պահանջվում է թարգմանիչների համար կրթական, այսպէս ասած, խօսքի համաշխարհային արտադրութիւնների թարգմանութեան ժամանակ։ Ինչ որ վերաբերում է միջակ գեղարուեստական, կրթական և գիտական, և պարզ յայտնի, տէնդէնցիական գրութեանը, այնպիսի թարգմանական գրականութեան մէջ, եւ կարծում եմ, թարգմանիչը կարող է ստանալ անհամեմատ աւելի մեծ ազատութիւն իր արտայայտման ձևերի մէջ, քան աւելի լուրջ գրութեանը վերաբերմամբ, միայն, ի հարկէ, եթէ իր այդ ա-

րումնիայում այս րօպէիս արեւմտեան ներքին կռիւներ են լինում, որովհետև մի քանի քաղաքական գործերի վրա անցնելով՝ իրանց ծրարադրերն են ուղում գործադրել, առանց ժողովրդի տրամադրութեանը ուղ գործնելու։ Անգլիայում, իր սահմանադրութեամբ պարծեցող Ներքին և թէ արտաքին քաղաքականութեան մէջ ազդի ցանկութեան հակառակ գործեր է կատարում, ժողովրդին անհամակրելի նախագծեր է իրականացնում, և այդ բոլորը այն ոյժի շնորհով, որ ժամանակակից դիպլոմատիան ձեռք է բերել։ Այդ նոյն երևոյթը կրկնվում է եւրոպական համարեալ բոլոր միւս պետութիւններին մէջ։ Մի խօսքով ներկայ ժամանակը դիպլոմատիայի ժամանակն է, դիպլոմատիան, որ ունի իր սեփական իշխանութիւնը և անկախ գոյութեան ձգտողութեանը։ Ո՞վ կարող է հերքել, որ հենց վաղը Գերմանիան պատերազմ կարող է սկսել հարևան մի պետութեան հետ, եթէ իշխան Բիւմարի է, իր կուսակցութիւնը այդ կամենան, թէև ամենքին յայտնի է, որ գերմանական ժողովրդի ահադին մեծամասնութիւնը դէմ է որ և է պատերազմին։ Գերմանական խառնակ խառնակ գրութեան պատճառը Բիւմարի և նրան հաւատարիմ դիպլոմատիան են։ Իշխան Բիւմարի, որը իր հակակրելի ուղղութեամբ հանդերձ վերջին երեսուն տարիների ընթացքում ստեղծել է դիպլոմատիայի մի ամբողջ շէր, շարունակում է իր ճանապարհով դնալ, թէև այժմ Զիբերիկ կայսրի քաղաքականութեան շնորհով նրա դէմ արգելքներ են յարուցվում։ Բայց Բիւմարի այդ արգելքները յարուցանելու համար ամեն միջոցի է դիմում։ Նորերս նա իր հակառակորդներին յաղթելու համար հանդէս բերեց Ալէքսանդր Բատտենբերգի և Զիբերիկ կայսրի աղջկայ Վիկտորիայի ամուսնութեան հարգը, մի հարց, որը լոկ ընտանեկան բնականութիւն ունի, և որը այժմ, դիպլոմատիայի շնորհով, քաղաքական կերպարանք է ստացել։ Բերլինից եկած տեղեկութիւնները ցոյց են տալիս, որ Վիկտորիա իշխանուհին սիրում է Բատտենբերգին, Բատտենբերգի վերջին տարիների պատմութիւնը մեծ տպաւորութիւն է թողել երիտասարդ իշխանուհու վրա, որի տառը, անգլիական պաշտօնական լրագրութեան վիկտորիան, մի առանձին համակրութիւն ունենալով դէպի Բատտենբերգ, կարողացել է կապել իր թոռան սիրտը Բոլշակին։ Նախկին իշխանուհի հետ իշխանուհի Վիկտորիա և Բատտենբերգ մի քանի անգամ տեսնվել են թէ Անգլիայում և թէ Գերմանիայում։ Նրանք միմեանց սիրում են, և երկու երիտասարդների ամուսնութեան հակառակ չեն ոչ Զիբերիկ կայսրը, ոչ կայսրուհի Վիկտորիան։ Այդ ամուսնութեան մասին աշխատում են երեք Վիկտորիաներն էլ, այն է տառը,—Անգլիա ի թագուհի Վիկտորիան, մայրը,—Գերմանիայի

գաղութեան մէջ նա ոչնչով չէ խանգարում, չէ եղծում պատկերները։ Ենթոյ Ֆոտագրաֆիան։ Մի որ և է գրութեանը աշուղ թարգմանութեան համար, ի հարկէ, հարկաւոր է երկու լեզուների միաստակ կատարեալ տիրապետութիւնը ունենալ, նախ, որպէս զի լաւ հասկացվի օրիգինալը։ Նրա մտքերի բոլոր ճիշդութեամբ և նրբութեամբ, երկրորդը, որպէս զի աւելի ճիշդ, առանց աղաւաղման, կարելի լինի տալ, արտայայտել նրանց ձևերի ճշգրտութիւնը։ Մտքերի ճշգրտութիւնը չէ կայանում, ի հարկէ, բառական, նախադասական ուղղական թարգմանութեան մէջ, լաւ թարգմանելու համար թարգմանողը պէտք է լաւ հասկանայ նախադասութիւնների մէջ ձուլած հասկացողութիւնները իրանց ամբողջութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները արտայայտել իր լեզուի ամբողջութեան համար, մեծ չափերով տարածվելով շուտով իրանց ճիշդութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները։ Մտքերի ճշգրտութիւնը չէ կայանում, ի հարկէ, բառական, նախադասական ուղղական թարգմանութեան մէջ, լաւ թարգմանելու համար թարգմանողը պէտք է լաւ հասկանայ նախադասութիւնների մէջ ձուլած հասկացողութիւնները իրանց ամբողջութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները արտայայտել իր լեզուի ամբողջութեան համար, մեծ չափերով տարածվելով շուտով իրանց ճիշդութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները։ Մտքերի ճշգրտութիւնը չէ կայանում, ի հարկէ, բառական, նախադասական ուղղական թարգմանութեան մէջ, լաւ թարգմանելու համար թարգմանողը պէտք է լաւ հասկանայ նախադասութիւնների մէջ ձուլած հասկացողութիւնները իրանց ամբողջութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները արտայայտել իր լեզուի ամբողջութեան համար, մեծ չափերով տարածվելով շուտով իրանց ճիշդութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները։ Մտքերի ճշգրտութիւնը չէ կայանում, ի հարկէ, բառական, նախադասական ուղղական թարգմանութեան մէջ, լաւ թարգմանելու համար թարգմանողը պէտք է լաւ հասկանայ նախադասութիւնների մէջ ձուլած հասկացողութիւնները իրանց ամբողջութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները արտայայտել իր լեզուի ամբողջութեան համար, մեծ չափերով տարածվելով շուտով իրանց ճիշդութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները։ Մտքերի ճշգրտութիւնը չէ կայանում, ի հարկէ, բառական, նախադասական ուղղական թարգմանութեան մէջ, լաւ թարգմանելու համար թարգմանողը պէտք է լաւ հասկանայ նախադասութիւնների մէջ ձուլած հասկացողութիւնները իրանց ամբողջութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները արտայայտել իր լեզուի ամբողջութեան համար, մեծ չափերով տարածվելով շուտով իրանց ճիշդութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները։ Մտքերի ճշգրտութիւնը չէ կայանում, ի հարկէ, բառական, նախադասական ուղղական թարգմանութեան մէջ, լաւ թարգմանելու համար թարգմանողը պէտք է լաւ հասկանայ նախադասութիւնների մէջ ձուլած հասկացողութիւնները իրանց ամբողջութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները արտայայտել իր լեզուի ամբողջութեան համար, մեծ չափերով տարածվելով շուտով իրանց ճիշդութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները։ Մտքերի ճշգրտութիւնը չէ կայանում, ի հարկէ, բառական, նախադասական ուղղական թարգմանութեան մէջ, լաւ թարգմանելու համար թարգմանողը պէտք է լաւ հասկանայ նախադասութիւնների մէջ ձուլած հասկացողութիւնները իրանց ամբողջութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները արտայայտել իր լեզուի ամբողջութեան համար, մեծ չափերով տարածվելով շուտով իրանց ճիշդութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները։ Մտքերի ճշգրտութիւնը չէ կայանում, ի հարկէ, բառական, նախադասական ուղղական թարգմանութեան մէջ, լաւ թարգմանելու համար թարգմանողը պէտք է լաւ հասկանայ նախադասութիւնների մէջ ձուլած հասկացողութիւնները իրանց ամբողջութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները արտայայտել իր լեզուի ամբողջութեան համար, մեծ չափերով տարածվելով շուտով իրանց ճիշդութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները։ Մտքերի ճշգրտութիւնը չէ կայանում, ի հարկէ, բառական, նախադասական ուղղական թարգմանութեան մէջ, լաւ թարգմանելու համար թարգմանողը պէտք է լաւ հասկանայ նախադասութիւնների մէջ ձուլած հասկացողութիւնները իրանց ամբողջութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները արտայայտել իր լեզուի ամբողջութեան համար, մեծ չափերով տարածվելով շուտով իրանց ճիշդութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները։ Մտքերի ճշգրտութիւնը չէ կայանում, ի հարկէ, բառական, նախադասական ուղղական թարգմանութեան մէջ, լաւ թարգմանելու համար թարգմանողը պէտք է լաւ հասկանայ նախադասութիւնների մէջ ձուլած հասկացողութիւնները իրանց ամբողջութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները արտայայտել իր լեզուի ամբողջութեան համար, մեծ չափերով տարածվելով շուտով իրանց ճիշդութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները։ Մտքերի ճշգրտութիւնը չէ կայանում, ի հարկէ, բառական, նախադասական ուղղական թարգմանութեան մէջ, լաւ թարգմանելու համար թարգմանողը պէտք է լաւ հասկանայ նախադասութիւնների մէջ ձուլած հասկացողութիւնները իրանց ամբողջութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները արտայայտել իր լեզուի ամբողջութեան համար, մեծ չափերով տարածվելով շուտով իրանց ճիշդութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները։ Մտքերի ճշգրտութիւնը չէ կայանում, ի հարկէ, բառական, նախադասական ուղղական թարգմանութեան մէջ, լաւ թարգմանելու համար թարգմանողը պէտք է լաւ հասկանայ նախադասութիւնների մէջ ձուլած հասկացողութիւնները իրանց ամբողջութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները արտայայտել իր լեզուի ամբողջութեան համար, մեծ չափերով տարածվելով շուտով իրանց ճիշդութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները։ Մտքերի ճշգրտութիւնը չէ կայանում, ի հարկէ, բառական, նախադասական ուղղական թարգմանութեան մէջ, լաւ թարգմանելու համար թարգմանողը պէտք է լաւ հասկանայ նախադասութիւնների մէջ ձուլած հասկացողութիւնները իրանց ամբողջութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները արտայայտել իր լեզուի ամբողջութեան համար, մեծ չափերով տարածվելով շուտով իրանց ճիշդութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները։ Մտքերի ճշգրտութիւնը չէ կայանում, ի հարկէ, բառական, նախադասական ուղղական թարգմանութեան մէջ, լաւ թարգմանելու համար թարգմանողը պէտք է լաւ հասկանայ նախադասութիւնների մէջ ձուլած հասկացողութիւնները իրանց ամբողջութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները արտայայտել իր լեզուի ամբողջութեան համար, մեծ չափերով տարածվելով շուտով իրանց ճիշդութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները։ Մտքերի ճշգրտութիւնը չէ կայանում, ի հարկէ, բառական, նախադասական ուղղական թարգմանութեան մէջ, լաւ թարգմանելու համար թարգմանողը պէտք է լաւ հասկանայ նախադասութիւնների մէջ ձուլած հասկացողութիւնները իրանց ամբողջութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները արտայայտել իր լեզուի ամբողջութեան համար, մեծ չափերով տարածվելով շուտով իրանց ճիշդութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները։ Մտքերի ճշգրտութիւնը չէ կայանում, ի հարկէ, բառական, նախադասական ուղղական թարգմանութեան մէջ, լաւ թարգմանելու համար թարգմանողը պէտք է լաւ հասկանայ նախադասութիւնների մէջ ձուլած հասկացողութիւնները իրանց ամբողջութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները արտայայտել իր լեզուի ամբողջութեան համար, մեծ չափերով տարածվելով շուտով իրանց ճիշդութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները։ Մտքերի ճշգրտութիւնը չէ կայանում, ի հարկէ, բառական, նախադասական ուղղական թարգմանութեան մէջ, լաւ թարգմանելու համար թարգմանողը պէտք է լաւ հասկանայ նախադասութիւնների մէջ ձուլած հասկացողութիւնները իրանց ամբողջութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները արտայայտել իր լեզուի ամբողջութեան համար, մեծ չափերով տարածվելով շուտով իրանց ճիշդութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները։ Մտքերի ճշգրտութիւնը չէ կայանում, ի հարկէ, բառական, նախադասական ուղղական թարգմանութեան մէջ, լաւ թարգմանելու համար թարգմանողը պէտք է լաւ հասկանայ նախադասութիւնների մէջ ձուլած հասկացողութիւնները իրանց ամբողջութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները արտայայտել իր լեզուի ամբողջութեան համար, մեծ չափերով տարածվելով շուտով իրանց ճիշդութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները։ Մտքերի ճշգրտութիւնը չէ կայանում, ի հարկէ, բառական, նախադասական ուղղական թարգմանութեան մէջ, լաւ թարգմանելու համար թարգմանողը պէտք է լաւ հասկանայ նախադասութիւնների մէջ ձուլած հասկացողութիւնները իրանց ամբողջութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները արտայայտել իր լեզուի ամբողջութեան համար, մեծ չափերով տարածվելով շուտով իրանց ճիշդութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները։ Մտքերի ճշգրտութիւնը չէ կայանում, ի հարկէ, բառական, նախադասական ուղղական թարգմանութեան մէջ, լաւ թարգմանելու համար թարգմանողը պէտք է լաւ հասկանայ նախադասութիւնների մէջ ձուլած հասկացողութիւնները իրանց ամբողջութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները արտայայտել իր լեզուի ամբողջութեան համար, մեծ չափերով տարածվելով շուտով իրանց ճիշդութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները։ Մտքերի ճշգրտութիւնը չէ կայանում, ի հարկէ, բառական, նախադասական ուղղական թարգմանութեան մէջ, լաւ թարգմանելու համար թարգմանողը պէտք է լաւ հասկանայ նախադասութիւնների մէջ ձուլած հասկացողութիւնները իրանց ամբողջութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները արտայայտել իր լեզուի ամբողջութեան համար, մեծ չափերով տարածվելով շուտով իրանց ճիշդութեամբ և ապա աշխատի այդ իր ուղեղի մէջ ամփոփված հասկացողութիւնները։ Մտքերի ճշգրտութիւնը չէ կայանում, ի հարկէ, բառական, նախադասական ուղղական թարգմանութեան մէջ, լաւ թարգմանելու համար թարգմանողը պէտք է լաւ հասկանայ նախադասութիւնների մէջ

լացրեց, որ անհրաժեշտ է վերջ տալ անկարգու-
թիւններին, ըստ որում հակառակ դէպքում, զոր-
ծը կարող է հասնել արեւմտահայ ապստամ-
բութեանը Սեւաստում, Ֆլոկէ պատմականներով մի
հարցապնդման, ասեց որ սահմանադրութեան
վերաբերման համար անհրաժեշտ է համաձայ-
նութիւն կայացնել սենատի հետ, և որ վերաբերմու-
թիւն ասելով նա սահմանադրութիւնը ասելի
լաւացնել է հասկանում ինքն կառավարիչի բաժա-
նել եկեղեցին պետութիւնից, այդ կը լինի ոչ թէ
խզէն ապստամբեան վրա բռնանալու մտքով: Սենա-
տի բարեկազմութեան հարցը ամենից առաջ կը
ենթարկուի նոյն իսկ սենատի քննութեանը: Վեր-
ջում Ֆլոկէ ասեց, որ հանրապետութեանը սպառ-
նացող վտանգներին ընդդիմադրելու համար, ան-
հրաժեշտ է աստիճանական եռանդ արտայայ-
տել և ապացուցանել, որ պարլամենտական հաւ-
տատութիւնները ազատ ղեկավարութեամբ երկի-
րը կարող է հասնել այն բանին, ինչ որ նա
փնտրում է աստիճանական միջոց:

Բերլին, 10 ապրիլի վերջին օրերում թաղա-
ժառանգն է ընդունում իշխան Բիսմարկին և մի-
նիստրներին ղեկավարութեան համար Ձինալարժու-
թիւնները վերադառնալիս պրինցին ամբողջ
միջոց համակարգման ցոյցեր է անում Այս-
տեղի «Russische Correspond.» լրագիրը հերքում է
«Köln. Zeitung» լրագրի այն լուրը, որ իբրև թէ
ռուսաց ֆինանսները մինիստրութիւնը ուղարկել
է Բերլին արևելեան փոխառութիւնը վաճառելու
համար:

Վիեննա, 10 ապրիլի Բերլինից ստացած մա-
նուր լուրերին նայելով, օրից օր սպասում են
Ֆրիդրիխ կայսրի մեղմունք, կայսրի գիտակցու-
թիւնը թուանում է, երկէ նա դժուարութեամբ
ճանաչեց կայսրուհուն:

Հիւսիս, 10 ապրիլի Բերլինից ստացած մա-
նուր լուրերին նայելով, օրից օր սպասում են
Ֆրիդրիխ կայսրի մեղմունք, կայսրի գիտակցու-
թիւնը թուանում է, երկէ նա դժուարութեամբ
ճանաչեց կայսրուհուն:

Պետերբուրգ, 10 ապրիլի Նրէկ Նոյա կայսե-
րական Մեծութիւնները, օգոստոսի առերեսներով
բարեհաճեցան տեղափոխել Գառնիս:—Լուրերին
նայելով մինիստրական մասնագիտովը հաստատեց
տեղական կոնտրոլ նշանակելը հետեւել երկաթու-
ղիները վարչութիւններին կից՝ գլխավոր ընկերու-
թեան, Գրիսաուրգ-Վիստրալի, Բիգա-Վալովի, Պեր-
վիսկանսկի, Խանդորդ-Գամբովի, Լոզդի և Անդր-
կովկասեան:—Ի նկատի ունենալով գիւղացիների
հողագործի լինելը, պետական խորհրդին ներկա-

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ԲՈՐՍԱ

Ապրիլի 8-ին

Լոնդոնի վրա 10 ֆունտ արծէ.	121 ր. 80 >
Համբուրգի վրա 100 մարկ —	59 > 70 >
Փարիզի վրա 100 ֆրանկ —	48 > — >
Ռսկի — արծէ —	9 > 73 >
Մարսայի կուպոններ —	193 > 50 >
Արժաթ —	1 > 41 >
Բորսայի ղեկավարներ —	6 1/2 > 4 7/8 >
Պետակ. բանկ. 5 1/2 տոմս 1-ին շրջանի	99 > 50 >
— — — — — 2-րդ —	98 > 50 >
— — — — — 3-րդ —	98 > 25 >
— — — — — 4-րդ —	98 > 25 >
— — — — — 5-րդ —	98 > 25 >
— — — — — 6-րդ —	— > — >
Նոր 4 1/2 փոխառութիւն —	83 > — >
Արևելեան 5 1/2 փոխառութ. 1-ին շրջ.	99 > 25 >
— — — — — 2-րդ —	98 > 37 >
— — — — — 3-րդ —	98 > 25 >
Ներքին 5 1/2 տոմսի փոխառութ.	266 > 75 >
— — — — — երկրորդ —	242 > 75 >
5 1/2 1/2 րէնտա —	103 > — >
Ռսկեայ րէնտա —	199 > 75 >
Եօթերորդ կոնսոլիդաց. փոխառու- թիւն —	171 > 50 >
Նոր երկաթուղային րէնտա —	98 > 62 >
5 1/2 1/2 րէնտա կառուց. —	— > — >
Փոխ. կրեդ. ընկ. —	170 > — >
Գրաւ. թղ. Անլ. բանկի —	97 > 50 >
5 1/2 1/2 րէնտա կառուց. թղթեր խորհրդի կառուց. բանկի —	99 > 25 >
6 1/2 1/2 րէնտա կառուց. թղթեր կառ. բանկի —	101 > — >
— — — — — Պոլսական —	101 > 25 >
— — — — — Պետ. Զուլայ —	100 > 50 >
— — — — — Կիւսկի —	101 > 25 >
— — — — — Մոսկովայի —	102 > — >
— — — — — Բեսարաբ. Զուլայ —	100 > 25 >
— — — — — Նիսի. Սամար. —	101 > 25 >
— — — — — Վիենայի —	101 > 25 >
— — — — — Թիֆլիսի — 27 և 43 տ. —	98 > — >
— — — — — Բուխարայի — 18 և 43 տ. —	98 > — >
Վոլոգդա-Կամսկի բանկի ակցիաները 741 —	— > — >
Ռուսաց երկաթուղիների գլխավ. ընկ. —	273 > 50 >
Ռիբնիսկ-Վոլոգդայի ընկ. —	89 > 25 >
Ս. Պետերբուրգի քաղաքային օրդի- նացիաներ —	95 > 25 >
Մոսկովայի քաղաք. օրդինացիաներ —	95 > — >
Օդեսայի —	94 > 75 >
Թիֆլիսի քաղաք. կրեդ. ընկ. —	— > — >
Ս. Պետերբուրգի բորսայի արտադրութիւնը հանդարտ է:	— > — >

Խմբագիր-հրատարակող ԳԻՐԳՈՐ ԱՐԺՐՈՒՆԻ

ԱՄՍԱԶ ՅԱՐՈՒԹԻՆԵԱՆ և ՍՏԵՓԱՆ ԱՄԵՆԱՆ ՆԱԶԱՐԱՆՆԵՐԸ, ցաւով
սրտի յայտնելով իրանց դատար ՆԱԶԱՐԱՆԻ մահը, խնդրում են իրանց բարեկամ
ներին և ծանօթներին ներկայ լինել յուզարկաւորութեանը, որը լինելու է չորեք-
շաբթի, ամիս 13-ին, առաւօտեան ժամը 11-ին, իրանց բնակարանից, որ գտն-
վում է Երկրորդ Թումանովսկի փողոցում (կուկիա) տուն № 1, դէպի Կուկիայի ս.
Աստուածածին եկեղեցին:

1—1

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԶԵՆՈՒԹ ԲԵՐԵՆԼՈՒ ՀԱՄԱՐ Հրաւիրում են մայի-
սի 3-ին, 1888 թ. ժամը 12-ին, Առողջապահական լաբորատորիան այն անձինքը, ո-
րոնք կը կամենան ձեռք բերել և հասցնել ճաղարները: Պայմանների մասին կարելի է
խմանալ յիշեալ լաբորատորիայում ամեն օր, բացի տոն օրերից, առաւօտեան ժամը
9-ից մինչև 2-ը կէսօրից յետոյ: Առողջապահական լաբորատորիան գտնվում է Թիֆլի-
սի զեղալաճառական մագաղանում, Կուկիայում, իւնկերների դպրոցի մօտ:

1—3 (12, 16, 21)

CAFFÉ MAENDEL
WIEN, Rothenthurmstrasse

Այդ կաֆէն Վիեննայում բնակիչ թէ հայերի և թէ արևելքից եկած ուրիշ
ազգերի ներկայացուցիչների հաւաքելու տեղն է:
Zeitungen in allen Sprachen, auch armenische Zeitungen, u. a. „MSCHAK“ und
„AREVELK“.

Այդ կաֆէում ստացվում են հայոց լրագիրներ „ՄՇԱԿ“ և „ԱՐԵՎԵԼԿ“

1—4 (b)

ՀԱՐԿԱՌԻ Է ՄԻ ԿԱՄ ԵՐԿՈՒ ՍՆՆԵԱԿ
կահաւորած, բոլոր յարմարութիւններով, ծառայով և ճաշով:
ИЩУТЬ ОДНУ БОЛЬШУЮ ИЛИ ДВѢ КОМНАТЫ
меблированныхъ, со все́ми удобствами, прислужою и со столомъ. Адресъ ос-
тавить въ агентствѣ Бедутова и К°.

1—5

ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ԱՐՈՒՆՍԱԿԱՆ, ՄԻՆԵՐԱԿԱՆ, ՄԻԳԱՅԻՆ ԵՒ ԳԱԶԱՅԻՆ ԶԵՆԻՒ
Մ. ՄԻՀՐԱՆԵԱՆՑԻ
ԲԱԹՈՒՄՈՒՄ

(Ցերիօվնայա փողոցում, Կոնստանտինովի տան կից, որտեղ գետնովում է Լօբկո և ընկ. տպարանը):

Պատիւ ունեւ յայտնելու պ. պ. բժիշկներին և յարգելի հասարակութեանը որ ես նորից վերա-
նորոգեցի և նշանաւոր կերպով ընդարձակեցի իմ գործարանս, աշխատելով բաւականացնել ԺԱՄԱ-
ՆԱԿԱԿԻՑ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ բոլոր ՊԱՆԱՆՁՆԵՐԻՆ, ջրերի պատրաստութեան վերաբերմամբ:
Գործարանի կառավարութիւնը ես յանձնեցի ՖԱՐՄԱՅԻՆԻ մի ՊՐՈՎԻԶՈՐԻ, որ փորձառու-
թիւն է ստացել Ռուսաստանի մայրաքաղաքներում: Գործարանի ունի ամենանոր ձևի մեքենաներ,
նոյնպէս և ջրվիճի հոշակաւոր ՖԻԼՏՐԸ, որը միակ է, որ աշողութեամբ մաքրում է ջրերը կապա-
րից, կրից, երկաթից, օրգանական, միներալական մասնիկներից ու աղերից և գերազանցում է բոլոր
միւս ֆիլտրներից իր մեքենայական և քիմիական գործողութեամբ:
Պրովիզորը մշտապէս գտնվում է և անձամբ պարապում է իմ գործարանում: Ընդհանրապէս օ-
ժանգակ միջոցներ, որ տալիս է գիտութիւնը անալիտիկական քիմիայի ճիշդում, պատշաճեան իմ
գործարանում կը պատրաստվեն, բացի դէղերէն, մրգային և դաղային ջրերից, բոլոր ՄԻՆԵՐԱ-
ԿԱԿԱՆ ԲՅՈՒՆԱԿԱՆ ԶԵՆԻՐԸ, ինչպէս օրինակ՝ Վիշի, Էմսի, Կարլսբադի, Մարիենբադի ջրերը, լու-
ծողական ջրերը բոլոր յայտնի աղբիւրների վիշի, Էմսի, Կարլսբադի, Մարիենբադի ջրերը, լու-
ծողական ջրերը: Արեւմտական միներալական ջրերը, որոնք այժմ խորհուրդ են տալիս ընդունել հոշա-
կաւոր բժիշկները, կարող են ոչ թէ միայն փոխարինել բնական ջրերին, բայց և ունեն մի քանի գե-
րազանցութիւններ. նրանք կարող են միշտ թաքն գործութեան մէջ ձեռք բերել, մի և նոյն ժամա-
նակ պարունակելով իրանց մէջ ածխածին գազերի աւելի մեծ քանակութիւն, այդպիսով աւելի ա-
խորժելի դառնալով խմելու համար և աւելի շուտ ներգործելով հիւսնը կազմուածքի վրա:
Աւելորդ չեմ համարում ասել որ ես միշտ աշխատում եմ պահել գործարանս կատարեալ մաք-
րութեան մէջ և վերաբերվել դէպի գործս ամենամեծ ճշգրտութեամբ և բարեխղճութեամբ, որի մասին
յարգելի հասարակութիւնը կարող է համոզվել անձամբ այցելելով գործարանս ամեն ժամանակ:
Ցարաճայնութիւններից խոստովանելու համար, խոստովանեմ ինչպիսիք եմ իմ ջրերի գործածող-
ւորին պահանջել որ իմ բոլոր արդիւնքները կրեն իմ ֆիրմայի նշանակը, քանի որ ուրիշ
գործարաններ կարող են ի չար գործածել հասարակութեան հաւատարմութիւնը:

Մ. ՄԻՀՐԱՆԵԱՆՑԻ 15—50 (b)
ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ԲՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲԱԹՆԻ ԿՈՂՄԻՑ ԹՈՅՏԻՈՒԹԻՆ ՍՏԱՑԱՄ
ՀՆԴԿԱԿԱՆ ՄԿՆԴԵՂ

ՄԵՇ ԵՒ ՓՈՐԻ ՄԿՆԵՐԸ կատարելապէս ոչն-
չացնելու համար: Արկղիկի գինը 1 ր. 50 կ. Ար-
կղիկի 1/4 արծէ 60 կ.:
Հեղուկ բաղլիի ջն երկ դէմ: Արուակի գի-
նը, միջինով միասին 1 րուբլի:
Լու. ցե. ցե. բողոճ ոչնչացնելու փոշի: Գո-
րիսաւոր պահեստ ԹԻՖԼԻՍԻՄ գտնվում է վ. Գրիվնի ակի ղեկաւորան ապրանքների մագա-
ղանում, Վճիւրնա հիւրանոցի տակ, Զուլալովի տանը:

րակի գինը 1 ր. 20 կ. գուտապէրի մեքենան ա
ռանձին. 1/2 դրոպ 65 կ.
Սմբակային օժուռ, Բիս Գուտամանի, ձիւր
ամբակները ամեն օր օժելու համար, պահպանում
է սմբակը ճաքելուց և նայելու միջոցին թուլա-
նալուց: Գորակի գինը 1 րուբլի:
Կուղբի ճարպի օժուռ, պահում է խոնա
ւութեան դէմ և կակուղ դրութեան մէջ՝ կոշիկ-
ները, բոտիները, ձիւրի սանձերը: Գինը 75 կոպ.
Մագերի ներկ, սև, շաքարակազոյն և չէկ:
Մի անգամ ներկված մագերի իրանց գոյնը պա-
հում են մինչև վեց շաբաթ: Ներկված մագերի չէ
կարելի զանազանել բնական մագերից: Արկղիկը
3 րուբլի:
Բիս. Գուտաման

Յ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ն Ե Ր
Լոյս տեսաւ
Ս. ՓԻՆՈՅԵԱՆԻ
"ԿՈՐԱԾ ՄԱՐԳԱՐԻՏ"
Վէպ-նկարագիր Նոր-Բայազէտի վարը ու բարբի
Գինն է 50 կոպ.
Վաճառվում է Թիֆլիսի գրավաճառանոցներում և հեղինակի մօտ, որի հասցէն է.
Ново-Баязетъ, учителю Саркису Филоянъ.

1—2

Ծ Ա Ի Վ Ո Ւ Մ Է
ԲՈՐԺՕՄՈՒՄ, միներալեան ջրերի մօտ, յարմար կերպով կահաւորված ամա-
րանոց, որ պատկանում է Նիկոլայ Եփրովիչ ԶՈՒԲԱԼՈՎԻՆ, և որ ունի ամեն տեսակ
անային տնտեսութեան պատկանող շինութիւններ, սառցատուն և փոքրիկ պարտէզ:
Ամարանոցը նայելու և նրա գնի մասին տեղեկանալու համար դիմել Զուլալովի կառա-
վարին, պ. Կեղրովին, "Россійское Общество транспортовъ" ընկերութեան գրասենե-
կում:

3—3 (հ. շ.)

ԴԵՊՈ ԼԱՄՊԱՆԵՐԻ ՊԱՍՏԱՆՆԵՐԻ ԵՒ ՄԵՐԵԼԻ
Ե. Ա. ԾԱՏՈՒՐԵԱՆՑԻ
Միջին-փողոցի անկիւնում (երկրորդ տուն, դէպի աջ կողմ՝ Երևանեան հրապա-
սիրից), Նարիմանովի տանը ԲԱՅՎԱԾ ԵՒ ԵՐԿՐՈՐԴ ՊԱՆԵՍ ԿԵՐՕ-
ՄԻՆԸ ՄԱՍ ՄԱՍ ԾԱԽԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ: Մեր ստացած կերօսինը
տարբերվում է իր յատկութեամբ Թիֆլիսում մաս մաս ծախվող կերօսինից: Նա
հոտ չունի և կատարելապէս անփայտ է:

ԳՆԵՐԸ ԶԱՓԱԿՈՐՎՈՒՄ ԵՆ ՀԱՄԵՐԱՑ ԲԱԳՈՒԻ ՎԱՃԱՌԱՆՈՅԻ ԳՆԵՐԻՆ:

Ծառաների կողմից խաբեղալութեան առաջն առնելու համար իւրաքանչիւր
ճառապին, որ գալիս է կերօսին առնելու, տրվում է մի ՄԱՐԿԱ "Е. А. Цатуровъ.
Керосинъ" գրութեամբ:

Առաջին պահեստը, ՎՈՐՈՆՅՈՎԻ ԱՐՁԱՆԻ ՄՈՏ, Պալլովսկու բժշկարանի կող-
քին Արքուշի և հասարակական հիմնարկութիւնները կարող են կերօսին ստանալ
առանձին գրքով և վճարել ամեն ամիս:

6—25 (Շ. Ե.)